

همیشه‌های فرهنگ‌سهر

پای صحبت‌های رضا فیاضی، بازیگر، نویسنده و کارگردانی که زندگی‌اش با کتاب و کودک گره خورده است

هنوز «آقای جمالی» صدایم می‌کنند

گزارش **اناز عباسیان**

روزنامه‌نگار

سرو کار این هنرمند پیشکسوت همیشه با کتاب و البته با کودکان است، چه سال‌هایی که برای بچه‌ها «هادی و

هدی» می‌ساخت و چه روزهایی که در «زی‌زی گولو» و «دنیای شیرین» و ده‌ها کار تلویزیونی دیگر هنرنمایی می‌کرد.

«رضا فیاضی» با یاز، مجری، صدایپیشه، نویسنده و کارگردانی است که همیشه با عشق و علاقه برای

این گروه سنی نقش آفرینی کرده و حتی حالا که با به سن گذشته هم از برنامه‌سازی و کار برای کودکان و نوجوانان خسته نشده و با جدیت کارش را دنبال می‌کند.

البته از وضع محتواهای تولید شده برای کودکان

و نوجوانان دل پروردی دارد. حق هم دارد. سال‌ها عمرش را برای تولید محتوای خوب برای این گروه سنی گذاشته و دلش می‌سوزد. سراغ او رفتیم تا هم از دغدغه‌های امروزی کودک و نوجوانش بپرسیم و هم از کتاب‌های جدیدش خبر بگیریم.

با عشق برای کودکان کار می‌کنم

عشق و علاقه به کار کودک و نوجوان او را به دنیای شیرین آنها کشانده و تا به امروز که حدود ۷۰ سال دارد ثابت‌قدم نگه‌داشته است. خودش از این علاقه اینطور می‌گوید: «در حوزه کودک و نوجوان فعالیتیم را فقط محدود به بازیگری نکرده و نوشتن و کارگردانی برای این گروه سنی از مشغله‌های همیشگی من است. با عشق و علاقه برای آنها کار و از هر فرصتی استفاده می‌کنم تا در کنار آنها باشم. وقتی می‌بینم این فرشته‌های پاک، از دیدن و خواندن آثارم خوشحال می‌شوند، حال خوبی به من دست می‌دهد. مثلاً با آنکه حدود ۳۰ سال از ساخت مجموعه زی‌زی گولو گذشته اما هنوز هم بچه‌ها و پدر و مادرها از خاطرات خوش تماشای این فیلم می‌گویند. برخی از مردم هنوز مرا «آقای جمالی» صدا می‌کنند و ادای من را در سریال زی‌زی گولو درمی‌آورند! این برای من ارزشمند است.»

فیاضی معتقد است در تولید فیلم و محتواهای فرهنگی مناسب برای این قشر از جامعه عقب مانده‌ایم و درباره علتش هم می‌گوید: «کار باید به کارشناس و کاربلد این حوزه سپرده شود. بسیاری از افراد باتجربه در این حوزه به قول معروف استخوان خرد کرده‌اند اما هر گاه طرح یا ایده داده‌اند به در بسته خورده‌اند. من خودم ده‌ها طرح برای این گروه سنی ارائه داده‌ام اما استقبال نشده و دلایلی هم مشخص است. کار نوجوان باید دارای بار آموزشی باشد. تمام تیم سازنده کار این گروه سنی باید با مسائل کودک و ذهن او آشنا باشند تا بتوانند کاری دلخواه و مرتبط و آموزنده برای آنها بسازند. باید بپذیریم که ما در این دوره برای بچه‌های مان برنامه‌سازی درستی نداشته‌ایم و خاطره‌سازی نکرده‌ایم. مثل خاطره‌سازی ۳۰ سال پیش زی‌زی گولو و ۳۰ سال پیش هادی و هدی

در این دوره برای بچه‌ها خاطره‌سازی نکردیم

و برنامه‌های مشابه کردند. قبول دارم نسل جدید متفاوت از گذشته است اما باید با تولید محصولات جدید و به‌روز به کودکان اندیشه و تفکر داد. لازمه این کار هم، داشتن تجربه و هنر و مهارت آموزش به کودکان است.»

این هنرمند از اینکه پیشکسوتان این حوزه را کنار گذاشته‌اند دلخور است و می‌گوید: «در سال‌های اخیر بی‌مهری‌های برخی مسئولان موجب شده برخلاف میل کم‌تر در این حوزه کار تصویری تولید کنیم و بیشتر تمرکز را در نوشتن کتاب و جریان‌سازی نمایشی قرار دادیم. برای کودکان و نوجوانان بگذارم، اما نباید فراموش کنیم که جای خالی خاطره‌سازی برای کودکان احساس می‌شود. این نسل در آینده از چه کارتون‌هایی خاطره خواهند داشت؟ از چه برنامه‌هایی آموزه‌های درست یاد می‌گیرند؟»

کتابخوان تربیت کنیم

این هنرمند که خود نویسنده و دارای چندین جلد کتاب است از تأثیر کتابخوانی در زندگی کودکان و نوجوانان می‌گوید: «زندگی بدون کتاب معنا ندارد، اگر خانواده‌ای دغدغه آینده کودک را دارد باید او را با کتاب خواندن تربیت کند. در زمان کودکی ما دسترسی به کتاب‌ها محدود بود و بیشتر اوقات امانی از یکدیگر کتاب می‌گرفتم اما کتاب خواندن جزئی از زندگی ما بود. اما حالا چطور؟ کتاب در کجای زندگی بچه‌های ما جا دارد؟ رسانه‌ها به‌ویژه تلویزیون هم نتوانسته‌اند در این زمینه کار موفق و اثر گذاری ارائه دهند. بچه‌های این زمانه به جای آشنایی با مفاهیر ایرانی چون فردوسی، حافظ و سعدی، بازیکنان لیگ دسته چندین اروپا را می‌شناسند. این نتیجه فرهنگ‌سازی برنامه‌های تلویزیونی است. چند سال پیش در حوزه معرفی کتاب در مجموعه تلویزیونی «خوش برگ» در نقش آقای حکمت بازی کردم. این مرد سالمند با دختر و نوه‌هایش سرتوایی رانندگی کرده بود و در رستوران کتاب حقیقت معطوف شد. سرو و معرفی می‌کرد. برنامه خوبی بود اما متأسفانه به دلایلی ادامه پیدا نکرد.»

قصه و تئاتر نوجوان، پلی برای ارتباط با آنها

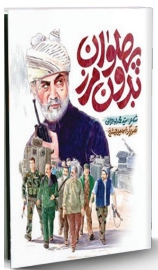
رضا فیاضی معتقد است قصه و تئاتر نوجوان، پلی برای برقراری ارتباط با دنیای آنهاست و می‌گوید: «با بهره‌گیری از عنصر خیال‌پردازی در قصه و تئاتر می‌توان در نوجوان ایجاد انگیزه و تفکر کرد. در همین زمینه کتاب «گام‌به‌گام به‌سوی تئاتر خلاق» را منتشر کردم. این کتاب مجموعه‌ای کاربردی و عملی است که می‌تواند به‌عنوان یک راهنما و راهنمای برای مربیان مورد استفاده قرار بگیرد. مدرسان و مربیان تئاتر کودک و نوجوان می‌توانند با کمک این کتاب، یک نمایش خلاق را به اجرا در بیاورند. از سال ۱۳۵۵ تا به بعد، ۲ دوره مربی تئاتر بودم و تجربه‌های خوبی با بچه‌ها کسب کردم. تجربیات این سال‌ها ی پر بار را در این کتاب گنجانده‌ام.»

معرفی کتاب‌های آقای نویسنده

مردی با لاک قرمز

نویسنده کتاب‌های «مردی با لاک قرمز»، «پرسه در پاریس»، «الو! اینجا پدری به قتل رسیده» و «داستان زمان تلویزی را با عنوان «خبری که نمی‌خواست رخ بماند» روانه بازار نشر کرده و از انتشار ۲ نمایشنامه به نامهای «پدر یکر دقیقه‌ای» و «روایت دوگانه گلدونه خانم» خبر می‌دهد. رضا فیاضی در ادامه از مجموعه شعرها و قصه‌هایش می‌گوید: «یک کتاب ۴ جلدی از مجموعه «تیارا و نقاشی‌هایش» برای کودکان نوشتم که توسط نشر یوتاب منتشر شده. «ایرک جان کبابی»، «بچه‌فیل زور گو»، «چی می‌خوری بقووو...؟» و «شیر آخومی که بچه‌ها را دوست داشت» عناوین این کتاب‌هاست که توسط الهه سهرابی تصویرگری شدند. این کتاب به‌گونه‌ای است که در آن تیارا نقاشی می‌کند و با نقاشی‌هایش حرف می‌زند. در جواب تیارا، نقاشی‌هایش به او عکس‌العمل نشان می‌دهند و جان می‌گیرند و اتفاقات جالبی می‌افتد. جالب اینکه گاهی هم به نحوه نقاشی کشیدن تیارا اعتراض می‌کنند.»

تازه‌های نشر

به یاد «استاد فکر»
گزارش همشهری از سومین کنگره بین‌المللی بزرگداشت علامه مصباح یزدی

بزرگداشت

علی‌الله سلیمی

روزنامه‌نگار

به یاد «استاد فکر»

گزارش همشهری از سومین کنگره بین‌المللی بزرگداشت علامه مصباح یزدی
سومین کنگره بین‌المللی بزرگداشت علامه مصباح یزدی «استاد فکر» صبح روز شنبه (دیروز) ۹ دی‌ماه با حضور مسئولان کشوری و لشکری در سالن اجلاس سران آغاز شد. در این مراسم جمعی از مسئولان از جمله سید ابراهیم رئیسی رئیس‌جمهور، علیرضا زاکانی شهردار تهران، محمد قمی رئیس سازمان تبلیغات اسلامی حاضر بودند و از ۵ اثر مکتوب با عناوین «اخلاق سیاسی و سیاست اخلاقی»، «مشکات فروزان در تفسیر قرآن کریم»، «هم‌اندیشی معرفت‌شناسی» و... رونمایی شد. در ادامه بخش‌هایی از سخنرانی‌های انجام شده در روز اول این کنگره آمده است.

اندیشه‌های نو و چهره آزاداندیشی و نواندیشی سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور، رهبر معظم انقلاب در مناسبت‌های مختلف، جامعه علمی و اندیشه‌های کشور را به شخصیت جامع و ظرفیت وجودی آیت‌الله مصباح یزدی توجه داده‌اند و بر شناخت شخصیت ماندگار آیت‌الله مصباح تأکید داشته‌اند. با نگاه به اندیشه‌های بلند ایشان در حوزه‌های مختلف از مؤسسه امام خمینی (ره)، فرزندان و شاگردان ایشان تقدیر می‌کنم که مطالب ایشان را جمع‌آوری کرده و به دانشگاه و حوزه عرضه کردند. این همان تأکیدی است که رهبر معظم انقلاب در فرمایشات خود بر آن تأکید دارند. علامه مصباح یزدی دارای اندیشه‌های نو و چهره آزاداندیشی و نواندیشی بودند. آزاداندیشی و نواندیشی ایشان بر مبنای محکمی استوار بود. ایشان صرفاً شاگرد پرور نبودند، بلکه جریان‌ساز هم بودند و این محدود به زمان حیات نورانی ایشان نبود؛ بلکه پس از رحلت ایشان جریان فکری ادامه پیدا کرده و منشا اثر و برکات بسیاری بوده است.

رفع مشکلات فردی و اجتماعی

حجت‌الاسلام منتجبی مصباح یزدی فرزند مرحوم علامه مصباح یزدی: سومین کنگره بزرگداشت مرحوم علامه مصباح را براساس منویات و فرمایشات مقام معظم رهبری که در شأن این عالم عالمگیر فرمودند، برگزار می‌کنیم؛ به‌طوری‌که تکریم آن مرحوم نشان‌مدان صدقات و الگوی شایسته پدر باشند. رهبر معظم انقلاب اسلامی فرمودند: زنده نگاه داشتن یاد آن مرحوم، معرفی آثار و مبنای فکری است؛ پدر زمانی که در بین ما بودند افراد برای رفع مشکلات فردی و اجتماعی به آن مرحوم مراجعه می‌کردند و بیانات او در مسائل اجتماعی و سیاسی و حتی خانوادگی و فردی را مکتوب می‌کردند. مرحوم علامه مصباح یزدی گاهی برای یک دانشجوی ساعت‌ها وقت می‌گذاشتند و از تشریفات اجتناب داشتند. امید که پروردگار توفیق دهد ادامه‌دهنده راه پدر در فتنه‌های آخر زمان ثابت قدم باشیم و با محنت و تلاش مسئولان و مردم انقلابی ما هر چه زودتر زمینه فرج امام زمان (عج) آماده شود.

تفاوت جوهری و باطنی

حجت‌الاسلام والمصلین غلامرضا فیاضی، عضو هیأت‌امای مؤسسه امام خمینی (ره): ۴ نظریه درباره حقیقت انسان وجود دارد؛ یکی نظر صدرمتاخران است که نظریه علامه مردم است که حقیقت همه انسان‌ها یکی است. این نظر قرن‌ها در فکر دانشمندان امروز بر عامه مردم حاکم است. نظریه دیگر را ملاصدرا در کتاب‌های فلسفی مطرح کرده که انسان‌ها در آغاز پیدایش یک حقیقت دارند اما به‌دلیل اینکه موجود مختار است و در وجود و لشکریان عقل و جهالت وجود دارد، انسان با حیوانات در ادراکات، انفعالات و لذاذی مشترک است؛ اما انسان یک حقیقتی دارد که قرآن از آن به «فطرت الهی» تعبیر می‌کند؛ یعنی نوعی ساختار ویژه انسان است. انسان می‌تواند قوای حیوانی در وجود خود حاکم یا فطرت خود را بیدار کند.

در فلسفه و اندیشه اسلامی مرجع بود

شیخ زکاکلی، رهبر شیعیان نیجریه، آیت‌الله مصباح یزدی (قدس سره) در فلسفه و اندیشه اسلامی مرجع بود و حتی عالم غرب به مرجعیت علمی او در فلسفه و فکر اسلامی اعتراف کرد. من با واسطه از شاگردان آیت‌الله مصباح (قدس سره) به حساب می‌آیم. آیت‌الله مصباح، فقیه، عالم، فیلسوف، عارف و مخلص بود.

روشنگری‌های معرفتی در حسان

بخشی از پیام حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحسن نصرالله دبیر کل حزب‌الله لبنان به سه‌سومین کنگره بین‌المللی سالگرد ارتحال علامه مصباح یزدی (ره): روشننگری‌های معنوی و دانش فراوان از ویژگی‌های مهم علامه مصباح یزدی است. ما معتقدیم که نشان‌دادن میراث آن شخصیت بزرگ و فقیه که در برادر زنده دانش فراوان، روشننگری‌های معرفتی بسیاری از علوم است؛ امانتی بر دوش علما، پژوهشگران و جویندگان حقیقت است.

عزیز زیبایی من
کتاب «عزیز زیبایی من» به قلم زینب مولایی اثری دربار آخرین روزهای زندگی دنیوی حاج قاسم است که از دل ملموس‌ترین و زمینی‌ترین اتفاقات، ناب‌ترین و عمیق‌ترین حقایق آسمانی را روایت می‌کند و با درنگ بر خلق و خسو و منش سردار سلیمانی، جنس متفاوتی از زیبایی را به خواننده نشان می‌دهد. این کتاب را انتشارات مکتب حاج قاسم منتشر کرده و کوششی برای ثبت ۳۰ روز پایانی حیات دنیوی سردار سلیمانی است.

اسلام و تعلیم و تربیت
کتاب «اسلام و تعلیم و تربیت» اثر سیدمحمدباقر حجتی، اثری در حوزه تعلیم و تربیت دین اسلام است که در آن، مسائلی تربیتی در اسلام بااستفاده از قرآن کریم و احادیث پیامبر (ص) و امامان (ع) ارائه شده‌است، اما نظرات دانشمندان اسلامی و متفکران غربی نیز در آن به چشم می‌خورد تا نظر خوانندگان به این حقیقت معطوف شود که اسلام قرن‌ها پیش از اظهار نظر آسان همه‌روزه و حقایق تعلیم و تربیت را کوشزد کرده و غربی‌ها پس از کوشش‌های زیاد به بعضی از این حقایق دست یافته‌اند.

از علم و دین تا رویکرد دینی به علوم

کتاب «از علم و دین تا رویکرد دینی به علوم» اثر حمیدرضا آیت‌اللهی به تحولات تاریخی رابطه علم و دین می‌پردازد و علاوه بر نشان دادن آنها انواع این رابطه‌ها و مستندات را مورد بحث قرار می‌دهد. در بخشی از کتاب بررسی می‌شود که تا چه حد می‌توان از علم دینی و سایر وجوه آن سخن گفت. برخی رویکردها به علم دینی ارزشی و مشکلات آنها باز می‌شود. سپس نظرهای برای آن تحت عنوان رویکرد اسلامی به علوم ارائه می‌شود.

باید نگاه‌های روان‌شناختی به مسائل نوجوانان داشت

رضا فیاضی هم مثل بسیاری از بازیگران کاربلد دیگر، کارنامه خاطره‌انگیزی از خود به جای گذاشته است. با سریال‌هایی مثل «هتسل»، «رانت‌خوار کوچک»، «روزگار قریب»، «نوشدارو»، «بچه‌های نسبتا بد» و در سینما «روسی آبی»، «روز واقعه»، «گزارش مریم»، «خنده در باران»، «یوسف هورو» و «کار کتیف»، او در حال حاضر در صحنه فیلمبرداری مجموعه تلویزیونی «پروین اعصابی» به کارگردانی محمدرضا وزری مشغول است و می‌گوید: «زندگی من با نوشتن و خواندن عجین شده و تلاش می‌کنم در نوشته‌هایم نگاهی روان‌شناختی به مسائل این گروه سنی داشته باشم. در همین زمینه کتابی از من با عنوان «داستان تنو» از سوی انتشارات نوادا منتشر شد که من این رمان را با خوانش خودم توسط مؤسسه موج کتاب صوتی کردم تا علاقه‌مندان به کتاب که فرصت مطالعه ندارند، این رمان را در هر جایی و مکانی گوش کنند. دوست دارم پیام و حرف این رمان به گوش افراد زیادی برسد، چرا که این رمان داستانی تلخ زندگی یک دختر نوجوان را روایت می‌کند که مخاطبش نه تنها گروه کودک و نوجوان بلکه بزرگسالان است. قهرمان این کتاب، ریحانه ۱۴ ساله است که نابغه ریاضی است و به اقتضای سنش دوست دارد پروانه‌ای روی دستانش تنو کند اما اتفاقات عجیبی رخ می‌دهد که نگاهی روان‌شناختی به مسائل این گروه سنی دارد. نکته دیگر درباره کتاب این است که زبان کتاب متفاوت است و من با مخاطب دوستانه‌گی می‌کنم، از او مشتورت می‌گیرم و مشتورت می‌دهم. با همین زبان به قصه ورود کرده و موقعیت‌ها را توضیح می‌دهم.»